

جهنگى جيهانى سىيەم بۆچى؟

تايەر حاجى حەسەن

بەر لە چەند رۆژیک جۆرج بۆشى كور ئەوھى راگەياند ئەگەر ولاتی ئيران بېت بە خاوەنى چەكى ئەتۆمى ئەوھ مانای واىە نيشانەکانى دروست بوونى جهنگى جيهانى سىيەم دیتە ئاراوھ. دياره ئەم وتەيەى بۆشى كور خويندەنەوھى زۆر رەسمى بۆ نەكرا لە نيوەندە مېدياىەکاندا، بەلام بۆ خۆى دەكریت ھەلوئىستەيەكى ورديشى بۆ بكریت. بۆئەوھى بزانیى ئەگەرى بەرپاىونى جهنگىكى دىكەى زەبەلاحتەر لە جهنگەکانى رابردوو، پيداويستەيەکانى ھەلگىرسانى ئەم جهنگە بۆچى دەبیت. ئايا بۆ بەرکەمال بوونى ئازادى و فەراھەم کردنى ئاسايشىكى نيوەتەوھىە ؟ يان تەنھا بە قازانجى بەرژەوھەندىەکانى مسۆگەرکردنى ستراتىژىيەتى بازارى ئازاد خۆى دەسەپىنیت.

لەلایەكى دى كاربەدەستانى ئەمپروى جمهورى ئىسلامى سياسى لە ئيران راي دەگەيەنن، ئەگەر ھەرچ ھېرشىكيان بكریتە سەر ئەوھ وەلامى دەستبەجى و لە يەك خولەكدا 11ھەزار ساروخ رەوانەى بەرانبەر دەكەن. (كاتىك لە مېدياكانيانەوھ ئەم ليدوانانە دەدەن) ئەم ھەرەشەو خۆزىت کردنەوانە دەتوانیت تاچ ئەندازەبەك واقىيەت نيشان بدات. ئايا دەسەلاتى ئىسلامى سياسى لە ئيران ئەو توانايىەى ھەيە كە بەرژەوھەندىەکانى ئەمريكا و ئاسايشى نەتەوھى ئەمريكا بخاتە ژىر ترس و دلەراوكتۆھ. خۆ ئەگەر بېرسىن، بۆ ئاوا زمانى ھەرەشە و ترساندن و بېژيان کردن خۆى دەخاتە نيو سىنارىيۆكانى ئەم دەسەلاتانەوھ، دەبیت بزانیى بوونى ئەم دەسەلاتانە و مانەوھيان تا چەند بە قازانجى بەرژەوھەندىەکانى كۆمەلگاوه بەندە. ھەميشە خواستى دەسەلاتە تۆتاليتار و ملھورەکانى جيهانبىنى دىكتاتور و ئايدىاليزمە دىنيەكان وابووه، بۆ مانەوھى بەرژەوھەندى دەسەلاتەكانيان، لە جياتى گرنكى دان بە دەنگى ناپرەزايى ناو كۆمەلگاكانيان بپيارى شەپ و يەكتر تۆمەتبارکردنيان ھەلبژاردوھ و بەناوى ئاسايشى نەتەوھى و دىفاع کردن لە ئايدۆلۆژىيەكەيان پەنايان بردۆتە بەر جهنگى ناپرەوا و مليۆنان خەلكيان كړدوھ بە قوربانى ئامەنجەكانيان. من دەلیم ئەگەر ئامانجى دەسەلاتى سياسى ئەمپروى ئەمريكا بۆ قازانج و پاراستنى كەرامەتى سەرجهم مرۆفایەتیه و دەخوازیت خوشگوزەرانى و ئازادى فەراھەم بكات، ئەوا دەبیت بلین دەستت خوش بۆ ھەلگىرساندنى ئەو جهنگە دژ بە كۆنەپەرسترین پڑیى دىكتاتور و ملھورپى سەردەم، كە دەسەلاتى ئاخوندەکانى ئيرانە. بەلام ئايا ئەمريكايەك كە خۆى بە پيشەنگ وراپەرى مەزنى ئازادى و ھينانى خوش گوزەرانى دەزانیت، چى وايلیدەكات ئەو جبهخانە گەورەيەى بە نویترين جۆر چەكى مۆديرن پېر بكات و زۆربەى بودجەى ولاتى بۆ تەرخان بكات؟ لە كاتىكدا ھەر خودى ئەمدەسەلاتە سياسىيە دەست دەخاتە ھەرچىگایەكەوھ كە بەقازانجى بەرژەوھەندىەکانى ئەم تەواو نەبیت، بەلام دەيان ولات لەژىر بارى قورسى ناعەدالەتيدا جمەيان دیت و ئەمى رابەر كاریكى پيوه نیه و بە تەداخولکردن لە كارى ناوخۆ سەيرى دەكات. ئەمپروى كيشەكان تا دیت روو لە ئالۆزتر بوون و پىگاچارەكانيش تادیت روو لە بنبەست بوونتر دەچن، ئەوھى چاوەروانى لیدەكریت تەنھا فەلسەفەى جهنگ و ھیزە بتوانیت وەلام بەم ناھاوسەنگىەى ناو ئەم دەسەلاتە جەنگخوازانە بداتەوھ.

دياره تەوژمىك لەم سەدەيەدا خۆى تيا تەيار دەكات تەنھا تەوژمى لىبراليزمى نيزامى سەرمایەدارى سەردەمە لەگەل رووى توند رەوى ئايدۆلۆژىيەى ئىسلامى سياسى، چونكە ئەم دوو بۆچونە يەك بە دژى

ئەوى دى خۇي دىننېتە مەيدان و بۇ دىفاع كردن له مانەوى خۇي ئامادەيە ھەموو قوربانىك بدات، لەگەل ئەوھشدا كە كېشورەى رۇژھەلاتى ناوەرپاست جىگاي ئايندە و ئىستاي وەدەست ھىنانى سەرچاوە پەترۇلئەكانە بۇ رۇژئاوا، لە ھەمانكاتدا چەككى كارىگەر و تۆلەسىنەرەوھشە بەدست دەسەلاتدارانى ناوچەكەوہ. ھەرنىستا بەھوى بارگرژى نىوان دەسەلاتى فاشستى تورك و تەداخولكرديان بۇ ھەرىمى كوردستان بە ناوى ھىرشكردنە سەر چەكدارانى پەكەكە، نرخی نەوت بە ئەندازەيەكى سەرسورھىنەر بەرز بوەتەوہ و لە بەرانبەرىشدا تەنھا خەلكىە دەبىت باجى ئەم گرانى و بىئاسايشىەش بدات؟ نەك دەسەلاتدارانى مافيا ئاسا و پياوانى سەركورسى حاكىمەت.

پىدەچىت كارەساتەكان زۆر زياتر بن لەوہى لە زمانى ئەم زلھىزانەوہ خويندنەوہى بۇ دەكرىت، ئەوہتا دەسەلاتى سياسى روسىاش خۇي بەرز دەرخینىت و ئامانجەكانى بە شىئوہيەكى ناراستەوخۇ دەبەستىتەوہ بە لەناونەچونى دەسەلاتى سياسى ئىران و دىفاعى ئەوہى لىدەكات بەرنامە ئەتۆمىەكەى ئىران بۇ كاروبارى سلمىە و بۇ وەبەرھەم ھىنانى چەكى ئەتۆمى نىە. بەلام كى دەتوانىت ئەو گرەنتىە بدات كە ئەحمەدى نەژادىك چاوەروانى گەرانەوہى مەھدى مونتەزەرە، ئەگەر دەستى گەشت بەو توانايىە نابىتە خاوەنى ئەو چەكە و ھەرپەشەش ناكات لە سەرچەم نەيارەكانى؟ ئەحمەدى نەژاد تائىستا وىنەى توركە كەمالىستىەكان كە ئامادەنبن بچنە ژىربارى جىنۇساید كردنى ئەرمەنەكانەوہ، بەھەمان شىئوہ جىنۇساید كردنى يەھودىەكان بەدەستى نازىستىەكانى ھىتلەر بەكارىكى درۆيانە لە قەلەم دەدات و پرواى بە روداوىكى لەو جۆرە نىە. كەواتە ئەمانە زۆر خەتەرناكن بۇ ئايندەى مرۇقاىەتى. بەلام لەویش خەتەرناكتر سترانىژە ئايدىاليزمە كەى بۇش و موخافەزەكارانى چاوەرەورىتى، كە ھىشتا ئىلھام بەخشى تىروانىنيان بۇ ژيان لە ئىنجىل و تەوراتەوہ بەدست دىنن و لەو دىویشەوہ مليردەھا دۆلار بۇ قازانجى شەرىكاتەكانيان كۆدەكەنەوہ. ئەمەيە رەواىەتى ئەم دەسەلاتە سياسىانەى سەردەم بۇ بەخشىنى ئازادى و ئاسايش بۇ سەرچەم مرۇقاىەتى!

ئىمە بەرپاستى لە نىو دنيايەك لە درۇدا دەژىن، درۆيەك كە ھەرپۇژەى بە شىئواژىك پىمان دەفرۇشرىت و ھەر رۇژەى بەبەھانەيەكەوہ دەخرىنە نىو ئايدۆلۇژياكانى دەسەلاتدارانەوہ. ئەوہ فەلسەفەى دەسەلاتدارانە وا لە مليونان ئىنسان دەكات جىگاو رىگاي خۇيان بەجى بەھىلن و ھەر رۇژەى بە چەشنىك ئاوارەى گەران بن بەدواى پاروہ نانىكدا. ئەوہ زانستى سەردەمى ئەم سىستەمە نارەوايەيە كە ھەرچ شىئوہ ئايدۆلۇژيايەكى توندرە و نامرۇقانەيە زىندوى دەكاتەوہ. ئەوہ مىدياكانى سەردەستە ھاتوھاواردەكەن بۇ ئارامى ژيانىكى پىكەوہىي، بەلام بەدىوىكى تردا لىشاويك لە نابەرەبەرى و دلرەقى دەجىنن لە نىو ھزرى مرۇقەكاندا، كە ھەر كاتىك بۇيان رەخسا تۆلە لەيەكتر بەكەنەوہ. جەنگ ھەرچونىك بىت كۆمەلىك گۇرپانكارى بەشوين خۇيدا دىننېت، بەلام ئەوہى گرنگە بۇ ئەو ئالوگۇرە كارىك و چاوەنوارپەك نىە بە قازانجى وەدەستەھىنانى ژيانىكى باشتەر، ھىندى ئەوہى بۇ قازانجى بەرژەوہندىەكانى دەسەلاتدارانە. چونكە ئەو ئالوگۇرپانە لە ھەناوى پىداوىستىەكانى خەلكەوہ سەرچاوە ناگرىت، بەقەد ئەوہى پىداوىستىەكانى ئەو زلھىزانەيە ئەو جەنگانە دەخولقېنن بۇ پاراستنى بەرژەوہندىەكانيان لە ھەموو روەكانەوہ. كەواتە ھەلگىرسانى جەنگى جىھانى سىيەم نە لەبەرختارى ژيانىكى شاىستە ترە بۇ ئاسايشى گشتى، بەلكو تەنھا بۇ دابەشكردنىكى نوى و تەسلىم بوونىكى گشتى ترە بۇ ژىر چەترى ئەم رەقىبە نوئىيەى جىھان!!!!!!!.

2007/10/24

ھۆلەندا